

uenit, multę uarieque consuetudines cum regula non discordantes ex utraque parte maris reperiuntur. Aliam enim Theutonici monachi, aliam Italici, aliam Franci, aliam alii ex ista parte habent complurimi. Similiter ex illa parte aliam Constantinopolitani, aliam Anthioceni, aliam Alexandrini, aliam illi et illi — omnes tamen bonę sunt et utiles. Unde non parum miramur, cur aliqui per insolentiam superbię fastu inflati temerarie per unam etsi bonam aliam non minus bonam uel forsitan meliorem destruere audeant.

De quibus tamen pre cęteris specialius nobis scripsistis, de tonsura¹⁾ scilicet et habitu Cluniacensium²⁾, breuiter respondere possumus: quia nec nobis placent, nec cuiquam qui regulariter uiuere uoluerit iure placenda sunt. Videntur enim omnino esse contra regulam.

Si uero de nostra tonsura et habitu queritis, nos in utroque uobis concordare sciatis. Nostrum igitur uobis (si placet quod apostolus in commune dat tam uobis quam nobis) et nos dabimus consilium³⁾: 'Doctrinis uariis et peregrinis nolite abduci'. Consuetudines uestras et institutiones, tantum ne regulę dissentiant, pro nulla alia mutare studeatis. Quia ad montem fortitudinis questiones uestras retulistis, quia de ipso fonte haurire desiderastis, quia tabulis testamenti leges uestras confirmari uoluistis, quia quicquam caritati negare non possumus, hęc uobis de communi scribere studuimus. Et reuera etiamsi ut paternitas uestra mandauit, consuetudines nostras et institutiones scribere possemus, de integro mensis spatio nichil remaneret, si omnia seriatim comprehendere uellemus. Quasdam autem partes quę nobis utiliores uiderentur, quasi quosdam flores decerpendo colligere, non minor fere difficultas esset, cum partium electio nisi toto diligentius perspecto fieri non possit.

Veruntamen si in uestro⁴⁾ perseuerare uolueritis desiderio, nostrum qualecunque non displiceat consilium. Plerique nostrę consuetudinis nostręque conuersationis cupidi de suis quem perspicacioris cognoscunt ingenii unum huc transmittunt, ut⁵⁾ non solum auditu uerum etiam ipso uisu pro quibus mittitur perspiciat; eoque modo quasi unus ex nobis hic, quidam per integrum annum, quidam etiam⁶⁾ diutius manens, tandem omnibus perspectis ad sua certus cum gaudio redit. Hoc idem non ab re uidetur nobis, si uobis placet, consilium — sic tamen, ut honori uestro consulentes, huius rei causa loci⁷⁾ uestri tum etiam huius nostri comodo et honori provideatis.

In Christo ualeatis, uigeatis, sine fine uiuatis.

1) censura Hs. 2) cluniacensium Hs. 3) Hebr. 13, 9. 4) nostro Hs.
5) et Hs. 6) enim Hs. 7) loco Hs., wo auch 'rei causa' nach
'nostri' steht.